

■ На тэму дня

АДКРЫЦЬ ДАРОГУ ДЛЯ БІЗНЕСУ ЗА 10 ХВІЛІН

Прадстаўнікі мытных органаў адзначаюць істотны рост грузапатокаў у бок нашай краіны. Па інфармацыі прэс-службы Дзяржаўнага мытнага камітэта (ДМК), праз мяжу ЕАЭС летась увезена на 16 % больш тавараў (у тым ліку транзітных) у параўнанні з 2016 годам. Аб'ём тых тавараў, што вывозяцца, павялічыўся на 14 %. У такіх умовах забяспечваць бяспеку мяжы па-старому не атрымаецца. Каб захаваць эканамічныя інтарэсы Беларусі, неабходна пастаянна мадэрнізаваць інфраструктуру. Толькі так можна эфектыўна змагацца з кантрабандай і незаконным абаротам наркатыкаў. Таксама гэта дасць магчымасць стварыць бяспеку на іміджавай падзеі для краіны **Еўрагульняў-2019**. Акрамя таго, важна пры гэтым улічваць інтарэсы беларускага бізнесу, развіццё якога сёння патрабуе высокай прапускнай здольнасці грузаў. Пра тое, як знайсці баланс паміж бяспекай і хуткасцю, расказаў падчас прэс-канферэнцыі старшыня Дзяржаўнага мытнага камітэта **Юрый СЯНЬКО**.

тыцый складзе каля 9,5 млн еўра. Акрамя таго, па словах Юрыя Сянько, атрымана канцэптальнае адабрэнне Еўрапейскай камісіі праектаў будаўніцтва інспекцыйна-нагляднага комплексу ў пункце пропуску «Новая Гута» і распрацоўкі праграмы для смартфонаў, якая змяшчае інфармацыю аб чэргах у пунктах пропуску, для грамадзян, якія перасякаюць дзяржаўную мяжу. Па словах Юрыя Сянько, паколькі праз краіну праходзяць асноўныя еўрапейскія транспартныя калідоры, то ў мадэрнізацыі айчынных пунктаў пропуску зацікаўлена не толькі Беларусь, але і краіны ЕАЭС і ЕС. «Дзяржаўны мытны камітэт актыўна рэалізуе сумесна з Еўрапейскім саюзам узаемавыгадныя праекты», — растлумачыў ён. У 2017 годзе ДМК актыўна праводзіў работу па прыцягненні рэсурсаў міжнароднай тэхнічнай дапамогі ў мэтах мадэрнізацыі мытнай службы. За кошт сумеснага фінансавання з урадам Кітайскай Народнай Рэспублікі рэалізаваны праект будаўніцтва і пастаўкі для мытных органаў інспекцыйна-нагляднага комплексу для кантролю тавараў, што перамяшчаюцца чыгуначным транспартам. Аб'ект уведзены ў эксплуатацыю. Агульная сума прыцягнутых інвестыцый складала больш за 5 млн еўра.

Да Еўрагульняў-2019 гатовыя

Інвестыцыі ў праекты цалкам апраўданыя. Па словах Юрыя Сянько, толькі за мінулы год выяўлена 613 адміністрацыйных правапарушэнняў, аб'ектамі якіх з'яўляліся больш за 9,6 тысячы тон санкцыйных тавараў. Мытнымі органамі распачата 11 кримінальных спраў па фактах прадастаўлення несапраўдных фітасанітарных сертыфікатаў замежным дзяржаў пры мытным дэклараванні пладаагародніннай і рыбнай прадук-

цыі, незаконны вываз якой у далейшым планавалася ў Расію.

Таксама, паводле яго слоў, у параўнанні з 2016 годам у 2017-м на 17 % узрасла колькасць узбуджаных мытнымі органамі кримінальных спраў па фактах незаконнага перамяшчэння наркатыкаў (41 справа). На мытні канфіскавана больш за 1 тону наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў, што больш чым у 60 разоў перавысіла паказчык 2016 года. Практычна 80 % наркатычных рэпартаў, у тым ліку цяжкіх наркатыкаў, ішлі транзітам у Расію. У цэлым у 2017 годзе мытныя органы выявілі 32 тысячы парушэнняў мытнага заканадаўства, узбудзілі 209 кримінальных спраў. Падроздзяленні Следчага камітэта па маторыях беларускай мытні распачалі 111 кримінальных спраў. З удзелам мытных органаў выяўлена яшчэ 67 злачынстваў.

«Прымаючы пад увагу задачы, якія стаяць перад нашай дзяржавай у сувязі з правядзеннем у 2019 годзе II Еўрапейскіх гульняў, а ў 2021 годзе — Чэмпіянату свету па хакеі сумесна з Латвіяй, ужо сёння праводзяцца неабходныя мерапрыемствы па павышэнні бяспекі межаў, беспераходным пропуску грамадзян, паскораным перамяшчэнні праз мытную мяжу тавараў і транспартных сродкаў», — адзначыў Юрый Сянько. Таксама, паводле яго слоў, летась праведзена сумеснае абследаванне гатоўнасці інфраструктуры пунктаў пропуску да прытоку балельшчыкаў на гэтыя мерапрыемствы. Кіраўнік мытнага камітэта звярнуў увагу, што падчас правядзення гульняў будзе прымяняцца спрошчаны парадак мытнага дэкларавання пры часовым узеве на мытную тэрыторыю ЕАЭС транспартных сродкаў для асабістага карыстання.

Ілья КРЫЖЭВІЧ

ПАБУДУЮЦЬ ДВА НОВЫЯ ЦЭХІ ДРЭВААПРАЦОЎКІ

Сучасныя аб'екты з'являцца на базе Пружанскага і Петрыкаўскага лясгасаў. Будаўніцтва цэхаў будзе праведзена ў рамках выканання галіновай Праграмы прамысловага развіцця дрэваапрацоўчых вытворчасцяў Мінлясгаса на 2015—2020 гады.

У прэс-службе міністэрства адзначылі, што летась на тэхнічнае пераабсталяванне дрэваапрацоўчых вытворчасцяў было накіравана больш за 14,2 мільёна рублёў. За гэтыя сродкі атрымалася рэалізаваць 26 праектаў, з іх 6 — па мадэрнізацыі лесалінейных вытворчасцяў, 8 — па ўстаноўцы пазіцыйнага абсталявання, 2 — па стварэнні вытворчасцяў па вырабе драўнянага паліва і інш.

Цяпер у сістэме Мінлясгаса дрэваапрацоўчую дзейнасць вядуць 70 цэхаў і сем майстэрняў участкаў. Летась імі было перапрацавана 3,4 мільёна кубічных метраў драўніны. Тэхнічнае пераабсталяванне вытворчасцяў дазволіла павялічыць аб'ёмы прадукцыі, што выпускаецца.

Мадэрнізацыю дрэваапрацоўчых вытворчасцяў Мінлясгас працягне і сёлета. Акрамя будаўніцтва новых цэхаў, лясгасамі будуць таксама закуплены лініі лесасілавання, сушыльныя комплексы, пазіцыйнае абсталяванне. Акрамя таго, вядзецца пастаянны кантроль па забеспячэнні эфектыўнай загрузкі дзеючых вытворчых магутнасцяў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Час эксперыменту

Па словах Юрыя Сянько, Дзяржаўны мытны камітэт пастаянна ўдасканальвае і нават кардынальна мяняе тэхналагічную частку сваёй работы. Гэта накіравана ў першую чаргу на тое, каб стварыць для беларускага бізнесу безбар'ерныя ўмовы. Ён нагадаў, што менавіта ў нашай краіне ўпершыню сярод членаў ЕАЭС былі апрабаваны праекты па аўтаматызацыі мытнага працэсу. Агульная колькасць экспертных, імпортных і транзітных дэкларацый на тавары, выпушчаныя ў аўтаматычным рэжыме, летась складала 91 тысячы. Па словах Юрыя Сянько, каб выявіць узровень эканоміі часу за кошт такога эксперыменту, трэба зірнуць на справу з пункту гледжання працы пункта пропуску «Казловічы», найбуйнейшага тэрміналу ў нашай краіне. «Усе яго штатныя супрацоўнікі маглі б не працаваць у 2017 годзе два месяцы», — растлумачыў ён. Пры гэтым вызвалены за кошт аўтаматызацыі час у ДМК размяраюцца на іншыя ўчасткі, дзе больш патрабуецца інтэлектуальная праца чалавека.

У планах на 2018 год — працягваць удасканальваць аўтавыпуск.

Доля партый тавараў, што ўвозяцца на мытную тэрыторыю ЕАЭС, час выпуску якіх не перавысіў дзвюх гадзін, складала 53,5 %, удакладніў Юрый Сянько. А 76 % партый тавараў, што падлягаюць пад працэдуры мытнага транзіту, выпушчана на працягу 10 хвілін.

Ад мабільных праграм да мадэрнізацыі

Як адзначыў Юрый Сянько, цяпер у ДМК вядуць работу па прасоўванні шасці праектаў міжнароднай тэхнічнай дапамогі. Да іх адносіцца ўстаноўка інспекцыйна-нагляднага комплексу ў пункце пропуску «Бераставіца», мадэрнізацыя пункта пропуску «Урбаны», паляпшэнне інфраструктуры пункта пропуску «Грыгароўшчына». Таксама запланаваны праекты на конкурснай аснове: мадэрнізацыя лакальна-вылічальных сетак, набыццё ваговага абсталявання, удасканаленне дзейнасці кіналагічнай службы. Гэтыя праекты атрымалі папярэдняе адабрэнне. Агульная сума інвес-

БЯРЭШ ЧУЖЫЯ, А АДДАВАЦЬ ДАВОДЗІЦЦА СВАЕ...

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Яшчэ добра, калі памер працэнтаў напраму прывязаны да стаўкі рэфінансавання. У дагаворы адпаведная рэмарка выглядае наступным чынам. «Працэнтная стаўка за карыстанне крэдытам з'яўляецца плаваючай і змяняецца з дня змянення стаўкі рэфінансавання Нацыянальнага банка».

Дарэчы, многія банкі пасля таго, як стаўка рэфінансавання стала зніжацца, пачалі адмаўляцца ад такой «прывязкі». У гэтым выпадку ў канцы дагавора дробным шрыфтам будзе напісана наступнае. «У крэдытным дагаворы ўказваецца памер працэнтнай стаўкі ў абсалютным значэнні на дату заключэння крэдытнага дагавора. Пры змене стаўкі рэфінансавання Нацыянальнага банка памер працэнтнай стаўкі па раней заключаных крэдытных дагаворах не змяняецца, калі іншае не прадагледжана крэдытным дагаворам». На гэтыя акалічнасці трэба звяртаць увагу непасрэдна перад падпісаннем дагавора. Бо пасля падпісання застаецца адно — выконваць.

Без даведак, але дорага

А некаторыя банкі працягваюць нават залішнюю лаяльнасць да кліентаў. Адна такая фінансавая ўстанова прапануе суму грошай да 10 тысяч рублёў наогул без даведак аб даходах. Праўда, кліент павінен быць «спраўным спажывцом» — банка або мець банкаўскую крэдытную картку адпаведнага статусу. Але і

ў гэтым выпадку пазычаныя грошы абыдуцца на 2-3 працэнты даражэй, чым у выпадку з даведкамі і паручыцелямі.

А яшчэ на айчынным фінансавым рынку з'явілася прапанова «Крэдыт — усё ўключана». Гэты крэдытны дагавор заключаецца на тэрыторыі кліента з дастаўкай грошай яму непасрэдна дадому. У гэтым выпадку такі крэдыт будзе амаль залаты: працэнтная стаўка значна вышэйшая за звычайную — не менш за 27 % гадавых.

Перавагі

дыстанцыйных крэдытаў

Самае дарагое ў банкаўскай сферы — гэта работа з кліентамі. Спажывца трэба абслугоўваць, яго трэба пераканаць. Ідэальны кліент — той, хто ўсё для сябе вырашыў і самастойна аформіў у выглядзе анлайн-заяўкі на сайце банка.

У Беларусбанку, напрыклад, з мэтай атрымання крэдыту заяўнік можа звярнуцца ў любую з устаноў банка альбо запоўніць заяўку на крэдыт на карпаратыўным вэб-сайце, у інфакіёсках банка або з выкарыстаннем сэрвісу М-банкінг ці падаць заяўку на крэдыт праз Кантакт-цэнтр, звярнуўшыся па кароткім нумары тэлефона.

Там жа крэдыты могуць быць аформленыя без паручыцеляў. Акрамя таго, пазыку заключаюць без прадастаўлення даведкі аб даходах у памеры, разлічаным, выхадзячы з сярэднямесячнага чыстага даходу, які не перавышае 15 базавых велічынь. Афармленне крэды-

ту (незалежна ад памеру) грамадзянам, якія атрымліваюць заработную плату (пенсію) ў ўстановах банка магчыма без прадастаўлення даведкі аб даходах.

І галоўнае — працэнты па такіх дыстанцыйных крэдытах крэйху ніжэйшыя, чым пры звычайным фармаце. Пакуль толькі на 0,5 % менш, але і тое хлеб.

Эфектыўныя грошы на жыллё — 24 і 18

Яшчэ летась істотна патаннелі і крэдыты на будаўніцтва (рэканструкцыю) індывідуальных жылых дамоў і кватэр. Напрыклад, цяпер Беларусбанк прапануе грошы на гэтыя мэты на тэрмін да 20 гадоў. На працягу першых 24 месяцаў доўжыцца льготны перыяд крэдытавання: працэнты па такім крэдыце роўныя стаўцы рэфінансавання Нацбанка. Пачынаючы з 25-га месяца «ўключаюцца» агульныя ўмовы — стаўка рэфінансавання плюс тры працэнтныя пункты за фактычны час карыстання. Грошы выдаюцца на суму да 90 % ад кошту будаўніцтва (рэканструкцыі) жыллага памяшкання ў межах плацежазвольнасці крэдытаатрымальніка. У банку ўдакладнілі, што пры разліку памеру крэдыту пры недастатковай плацежазвольнасці крэдытаатрымальніка па рашэнні крэдытнага камітэта ў яго сукупны даход могуць уключацца даходы паручыцеляў — блізкіх сваякоў (членаў сям'і) крэдытаатрымальніка (жонкі, мужа, дзяцей, родных братоў (сясцёр), дзяцей, унукаў).

Да ведама

Пры разліку мінімальнай заробатнай платы, неабходнай для атрымання крэдыту, банкі, як правіла, да максімальнага плацяжу дадаюць бюджэт пражыццэвага мінімуму, плацяжы па іншых крэдытах, растэрмінаўку, часам камунальныя плацяжы, аплату паслуг сувязі і плату за арэнднае жыллё. З разлікам максімальна магчымай сумы не ўсё так проста. Методыка для разліку ў кожнага банка свая, у выніку сумы крэдыту ў розных банках пры адной і той жа зарплатце могуць адрознівацца ў некалькі разоў.

Пэўная сума выдаецца крэдытаатрымальніку пры наяўнасці паручыцеляў. Калі сума звыш 50 тысяч рублёў, то яе дадуць толькі пад заклад будучай маёмасці. Такім чынам, у нас дэ-факта працуе механізм іпатэкі.

Трэба мець на ўвазе, што ў крэдытным дагаворы прапісваецца памер працэнтнай стаўкі, якая плавае і змяняецца з дня змянення стаўкі рэфінансавання Нацыянальнага банка.

Пры будаўніцтве жылых памяшканняў у шматкватэрных жылых дамах пагашэнне асноўнага доўгу па крэдыце ажыццяўляецца з наступнага месяца пасля заканчэння 18 месяцаў, якія ідуць за месяцам прыёмкі ў эксплуатацыю закончанага будаўніцтвам аб'екта нерухомасці, але не пазней чым праз тры гады пасля заключэння крэдытнага дагавора.

Падлічваем старыя даўгі

На фоне пастаяннага зніжэння працэнтных ставак па крэдытах усё большая цікавасць назіраецца да крэдытаў на рэфінансаванне запозычанасці. Нагадаем, што крэдыт на рэфінансаванне даецца для та-

го, каб пагасіць запозычанасць па старым крэдыце.

У крэдытаў на рэфінансаванне ёсць свае асаблівасці. Для прыцягнення кліентаў банкі ўстанаўліваюць стаўку, якая звычайна ніжэйшая, чым па нядаўна выдадзеных крэдытах «наўнымі». Яшчэ адна асаблівасць: банкі рэдка рэфінансуюць уласныя крэдыты, але з задавальненнем «перакупляюць» запозычанасць іншых банкаў. Гэта тлумачыцца проста: важна прыцягнуць новых кліентаў і не моцна змяняць бягучыя ўмовы тым, што ўжо ёсць. Крэдыты на рэфінансаванне цяпер выдаюць 18 банкаў.

За кошт рэфінансавання стаўка па крэдыце істотна зніжаецца, штомесячны плацеж робіцца меншы амаль у два разы. Але ўвесь тэрмін крэдыту павялічваецца, таму фактычнага скарачэння выдаткаў па працэнтах звычайна не бывае. Таму ў кожным выпадку да афармлення новага крэдыту трэба падыходзіць уважліва. Параўноўваць варта не толькі штомесячны плацеж (на чым робяць упор банкі ў сваёй рэкламе), але і выніковую суму пераплат. Сяргей КУРКАЧ.